

הספריה הלאומית
ירושלים

XXXIII. évfolyam
Főszerkesztő:
Dr. MARTON ERNŐ
A szerkesztőtestület és
kiadótestület felelős:
SCHÖN DRZSÓ
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TEL - AVIV, Schlesinger u. 9
Telefon: 29-98

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

מזרח חדש
(אור קלט)
תנועת הנוער הכללית בשפה אנגלית
שנה ל"ג
העורך: ד"ר א. מ. מרטון
מנהל: דוד שון
המקור: המנהלה
הלאומית, רחוב שלזינגר 9

Tito nem hajlandó elvi engedményekre a megígért amerikai kölcsönök ellenében

A jugoszláv diktátor feltűnően éleshangú választási beszéde a nyugati hatalmak címére

Belgrád (UP). — Tito marsall szombaton éjjel 50 ezer fűnyi közönség előtt nagy beszédet tartott Jugoszlávia külpolitikai helyzetéről. A beszédet Tito a róla elnevezett Titovo Uzice városában mondotta, amelynek ömaga az egyik jelöltje a március 26-iki parlamenti választásokra.

— Jugoszlávia nem fog behódolni Angliának és az Egyesült Államoknak, mint ahogy nem hódol be a Kominformnak sem, bármilyen égető szüksége lenne is külföldi kölcsönökre, — mondotta Tito és arra figyelmeztette az Egyesült Államokat és Angliát hogy ne várjanak semmiféle koncessziókat tőle az általuk megígért, de eddig még meg nem adott pénzügyi segítség ellenében.

Az hiszik, hogy Tito ezzel a kijelentéssel különböző nyugati forrásból származó megígértésekre akart válaszolni, amelyeket Belgrádban tapintatlanoknak és komolytalanoknak tartanak. Ezenkívül az is bántja a jugoszlávok önértékelését, hogy az Egyesült Államokhoz intézett három köcsönkérésük teljesítése még mindig késik és tulságosan elhúzódik. Az egyik kölcsön, amelyet az Export-Import Banktól kért Tito, öt millió dollár lenne, míg a Világbanktól 25 milliót és további hat milliót az International Banktól kérték a jugoszlávok. Ezzel kapcsolatban Tito a következőket mondotta:

— Az, amit még az elmúlt évben kértünk, még mindig csak elintézés alatt van. Még semmit sem kaptunk az International Banktól, mely újra és újra elodázza az elintézését.

Ezek az éles szavak érthető feltűnést keltettek a Belgrádban élő külföldi diplomaták körében, de nem érték őket váratlanul. Az utolsó néhány nap alatt prominens jugoszláv forrásból ismételtlen figyelmezteték őket, hogy az aziránti kérdésökösök, vajjon Jugoszlávia hajlandó-e a Marshall-tervezhez csatlakozni, tovább, hogy Jugoszlávia elismerje Indokínában Ho Csi Míng kommunista rendszerét, vagy sem, valamint a Jugoszlávia politikai és bíráskodási rendszerére vonatkozó érdeklődések csak megérthetők a Tito-kormány lappangó gyanakvását.

Tito egyébként azt is bejelentette választóinak, hogy Jugoszlávia nem akar további kölcsönöket kérni, mert ezzel csak fegyvert adna a Kominform propagandistáinak kezébe.

— Most arra várunk, hogy betartsák, amit megígértek. Ebből fogjuk látni, hogy komolyan gondolták-e, vagy pedig csak propagandát csináltak. Mi szocialista államot építünk, a szocializmust valósítjuk meg. Mi szocialista állam vagyunk, kommunisták vagyunk. Ebben a tekintetben nem alkuszunk és nem fogunk semmiféle koncessziót tenni. A politikánknak együtt kell haladnia a mi szocialista, a mi kommunista elveinkkel.

A tömeg tapsvihara közepette Tito azzal fejezte be beszédét, hogy a Nyugattal szembeni engedmények megtagadásának politikája nem ideiglenes valami, hanem Jugoszlávia maradandó irányelve.

Belgrád (UP). — Tito marsall szombaton éjjel 50 ezer fűnyi közönség előtt nagy beszédet tartott Jugoszlávia külpolitikai helyzetéről. A beszédet Tito a róla elnevezett Titovo Uzice városában mondotta, amelynek ömaga az egyik jelöltje a március 26-iki parlamenti választásokra.

— Jugoszlávia nem fog behódolni Angliának és az Egyesült Államoknak, mint ahogy nem hódol be a Kominformnak sem, bármilyen égető szüksége lenne is külföldi kölcsönökre, — mondotta Tito és arra figyelmeztette az Egyesült Államokat és Angliát hogy ne várjanak semmiféle koncessziókat tőle az általuk megígért, de eddig még meg nem adott pénzügyi segítség ellenében.

Az hiszik, hogy Tito ezzel a kijelentéssel különböző nyugati forrásból származó megígértésekre akart válaszolni, amelyeket Belgrádban tapintatlanoknak és komolytalanoknak tartanak. Ezenkívül az is bántja a jugoszlávok önértékelését, hogy az Egyesült Államokhoz intézett három köcsönkérésük teljesítése még mindig késik és tulságosan elhúzódik. Az egyik kölcsön, amelyet az Export-Import Banktól kért Tito, öt millió dollár lenne, míg a Világbanktól 25 milliót és további hat milliót az International Banktól kérték a jugoszlávok. Ezzel kapcsolatban Tito a következőket mondotta:

— Az, amit még az elmúlt évben kértünk, még mindig csak elintézés alatt van. Még semmit sem kaptunk az International Banktól, mely újra és újra elodázza az elintézését.

Ezek az éles szavak érthető feltűnést keltettek a Belgrádban élő külföldi diplomaták körében, de nem érték őket váratlanul. Az utolsó néhány nap alatt prominens jugoszláv forrásból ismételtlen figyelmezteték őket, hogy az aziránti kérdésökösök, vajjon Jugoszlávia hajlandó-e a Marshall-tervezhez csatlakozni, tovább, hogy Jugoszlávia elismerje Indokínában Ho Csi Míng kommunista rendszerét, vagy sem, valamint a Jugoszlávia politikai és bíráskodási rendszerére vonatkozó érdeklődések csak megérthetők a Tito-kormány lappangó gyanakvását.

Tito egyébként azt is bejelentette választóinak, hogy Jugoszlávia nem akar további kölcsönöket kérni, mert ezzel csak fegyvert adna a Kominform propagandistáinak kezébe.

— Most arra várunk, hogy betartsák, amit megígértek. Ebből fogjuk látni, hogy komolyan gondolták-e, vagy pedig csak propagandát csináltak. Mi szocialista államot építünk, a szocializmust valósítjuk meg. Mi szocialista állam vagyunk, kommunisták vagyunk. Ebben a tekintetben nem alkuszunk és nem fogunk semmiféle koncessziót tenni. A politikánknak együtt kell haladnia a mi szocialista, a mi kommunista elveinkkel.

A tömeg tapsvihara közepette Tito azzal fejezte be beszédét, hogy a Nyugattal szembeni engedmények megtagadásának politikája nem ideiglenes valami, hanem Jugoszlávia maradandó irányelve.

Belgrád (UP). — Tito marsall szombaton éjjel 50 ezer fűnyi közönség előtt nagy beszédet tartott Jugoszlávia külpolitikai helyzetéről. A beszédet Tito a róla elnevezett Titovo Uzice városában mondotta, amelynek ömaga az egyik jelöltje a március 26-iki parlamenti választásokra.

— Jugoszlávia nem fog behódolni Angliának és az Egyesült Államoknak, mint ahogy nem hódol be a Kominformnak sem, bármilyen égető szüksége lenne is külföldi kölcsönökre, — mondotta Tito és arra figyelmeztette az Egyesült Államokat és Angliát hogy ne várjanak semmiféle koncessziókat tőle az általuk megígért, de eddig még meg nem adott pénzügyi segítség ellenében.

Az hiszik, hogy Tito ezzel a kijelentéssel különböző nyugati forrásból származó megígértésekre akart válaszolni, amelyeket Belgrádban tapintatlanoknak és komolytalanoknak tartanak. Ezenkívül az is bántja a jugoszlávok önértékelését, hogy az Egyesült Államokhoz intézett három köcsönkérésük teljesítése még mindig késik és tulságosan elhúzódik. Az egyik kölcsön, amelyet az Export-Import Banktól kért Tito, öt millió dollár lenne, míg a Világbanktól 25 milliót és további hat milliót az International Banktól kérték a jugoszlávok. Ezzel kapcsolatban Tito a következőket mondotta:

— Az, amit még az elmúlt évben kértünk, még mindig csak elintézés alatt van. Még semmit sem kaptunk az International Banktól, mely újra és újra elodázza az elintézését.

Ezek az éles szavak érthető feltűnést keltettek a Belgrádban élő külföldi diplomaták körében, de nem érték őket váratlanul. Az utolsó néhány nap alatt prominens jugoszláv forrásból ismételtlen figyelmezteték őket, hogy az aziránti kérdésökösök, vajjon Jugoszlávia hajlandó-e a Marshall-tervezhez csatlakozni, tovább, hogy Jugoszlávia elismerje Indokínában Ho Csi Míng kommunista rendszerét, vagy sem, valamint a Jugoszlávia politikai és bíráskodási rendszerére vonatkozó érdeklődések csak megérthetők a Tito-kormány lappangó gyanakvását.

Tito egyébként azt is bejelentette választóinak, hogy Jugoszlávia nem akar további kölcsönöket kérni, mert ezzel csak fegyvert adna a Kominform propagandistáinak kezébe.

— Most arra várunk, hogy betartsák, amit megígértek. Ebből fogjuk látni, hogy komolyan gondolták-e, vagy pedig csak propagandát csináltak. Mi szocialista államot építünk, a szocializmust valósítjuk meg. Mi szocialista állam vagyunk, kommunisták vagyunk. Ebben a tekintetben nem alkuszunk és nem fogunk semmiféle koncessziót tenni. A politikánknak együtt kell haladnia a mi szocialista, a mi kommunista elveinkkel.

A tömeg tapsvihara közepette Tito azzal fejezte be beszédét, hogy a Nyugattal szembeni engedmények megtagadásának politikája nem ideiglenes valami, hanem Jugoszlávia maradandó irányelve.

A magyar zsidóság második kongresszusa

Irta: HEGEDÜS NÁNDOR

Ma, február 20-án ül össze Budapesten a magyar zsidóság országos nagygyűlése, amelynek az a feladata, hogy a hitközségi szervezet egységesítésének szellemében új alkotmányt adjon a magyarországi zsidóságnak. Nyolcvan évi különválás után a magyarországi ortodoxia és neológia ismét egységes szervezet keretét kap és ezzel a galúti zsidó történelem egyik egyedülálló fejezete zárul le. A nagygyűlés alkalmából közöljük Hegedüs Nándor, volt országgyűlési képviselő alábbi cikkét, amely a budapesti „Uj Élet” című lapban jelent meg.

Kerek számban beszélve, nyolcvan esztendő kellett várnia a magyar zsidóságnak, hogy összeüljön az első országos zsidó nagygyűlés, amely után a második zsidó nagygyűlés. Az első 1868 december hó 18-án nyitotta meg Eötvös József vallás- és közoktatásiügyi miniszter, a másodikat 1950 február hó 20-án fogja Ortutay Gyula vallás- és közoktatásiügyi miniszter megnyitni.

Ezalatt a nyolcvan év alatt úgy látszott, hogy a magyar zsidóság eljut jogegyenlőségének magasztalásig és tényleg az történt, hogy belezuhant a legszörnyűbb tragédiába, melyet a világ zsidósága a történelem során felmutatott.

Közel százszázados küzdelem előzte meg az 1868. évi nagygyűlést és az 1867. évi XVII. törvényeket, amely a zsidók polgári és politikai egyenjogúságát kimondta. Ez az évszázad már azokkal a kérelmezésekkel kezdődött, amelyekkel a megvetett, lenézett és üldözött elődeink a királyi kastélylárákat és az országgyűléseket ostromolták. Ezeknek a küzdelmeknek során is beigazolódt, hogy mindig a reakció vetette vissza a zsidóság boldogulását s mindig a demokrácia lendítette előre sorsát.

Sok hányattatás, megalkadás, üldöztetés kísérte a zsidó fátumot az első vékony receptiós törvénytől, az 1840. évi XXIX. törvényektől a szabadságharc és az osztrák elnyomatás keresztül, amíg a kiegyezés után a jogi receptió kifejezetten megtörtént. Hála illeti meg ezért Eötvös Józsefet, a nagy magyar szabadelvű gondolkodót, korának egyik leghaladóbb férfiát, aki a maga idejében, a maga módján a progresszió legharcosabb vezetője volt és aki már 1840-ben megírta hatalmas erejű tanulmányát a zsidók receptiójáról. Ez elé méltán illesztette motóul Byron versét, mert ez igazán jellemezte az időben a zsidóság siraalmas helyzetét:

The wild dove has his nest
The fox his cave
Mankind their country
Israel but the grave

(A vadgalambnak van fészke, a róknak barlangja, a népeknek van hazájuk, Izraelnek csak a sír jut)

A kiegyezés után összeült magyar parlamentben Andrássy Gyula miniszterelnök hosszas előzetes purparlék után, 1867 november 25-én terjesztette be a receptiós törvényjavaslatot, amely ebben az egy szavazásban proklamálja a zsidók jogegyenlőségét:

„Az országnak izraelita lakosai a keresztény lakosokkal minden polgári és politikai jog gyakorlására egyenlően jogosítottaknak nyilvánítottak.”

A képviselőház egyhangulag fogadta el a javaslatot, a főrendiházban 60 igen és 4 nem szavazat esett.

Az emancipáció törvénybeiktatása magával hozta a magyar zsidóság felekezeti szervezkedését. Ebből a célból megindult az élzeties tárgyalások, de csakhamar kiderült: a konzervatív (ortodox) és a haladó álláspont között kibékíthetetlen ellentétek tántogának. Most, 80 év múltával igazolnunk kell ortodox testvéreinket, mert a receptiót megelőző 50 évben olyan reformmozgalmakkal akarták egyesek a zsidóság civilizációs hajlandóságát igazolni, amely reformok teljesen kiforgatták volna a zsidó vallást a Tórában alapuló jellegéből, tartalmából és rituáléjából.

Az ellentétek azonban, sajnos, fennforogtak és előrelátható volt, hogy a kongresszus a zsidóság felekezeti szakadásához fog vezetni.

1868 november 18-án választották meg a nagygyűlési küldöttséget és december hó 14-én kezdődött a kongresszus a pesti vármegyeházán. Eötvös József jogerzettel és humanitástól áthatott megnyitó beszédében

Nem találnak kiutat a vallásos blokk által előidézett kormányválság megoldására

Vasárnap este a Mapáj és a vallásos blokk parlamenti csoportjai újabb gyűléseket tartottak a nevelésügyi kérdésben

Az olétáborok vallási nevelésével kapcsolatban kitűrt kormányválság egyre komolyabb formát ölt. A multheti minisztertanácsról a vallásos blokk miniszterei tüntetőleg távolmaradtak, mert ezzel is dokumentálni akarták, hogy a Mapámmal folyó koalíciós tárgyalások nem térítik el őket eredeti álláspontjuktól. Pénteken délelőtt — mint jelentettük — Ben Gurion miniszterelnök meghívta Moshe Schapira belügyminisztert, a vallásos blokk megbízottját, hogy megbeszélje vele a belpolitikai válsággal kapcsolatos problémákat. Kiszivárgott hírek szerint a miniszterelnök bejelentette, hogy a nevelési ügyet a legközelebbi napokban végleges formában kívánja megoldani.

A döntés módozatairól azonban nem nyilatkozott, úgy hogy a vallásos blokk nem tudja, mit ért a miniszterelnök gyors és radikális megoldás alatt.

niszternek, hogy a helyzet most már tarthatatlanná vált.

A Mapáj szeretne valamilyen kiutat keresni, hogy új kombinációval próbálja elhárítani a vallásosok nyomását. Erre azonban kevés a kilátás. Ben Gurion igyekezett a klácionisták bevonásával legalább is minimális kormánytöbbséget biztosítani a Kneszetben, a klácionisták két vezetőjével, Bernstein volt kereskedelemügyi miniszterrel és Rokách telavivi polgármesterrel folytatott tárgyalások után azonban kiderült, hogy a klácionista párt gazdasági programja szöges ellentétben van azokkal az engedményekkel, amelyeket a Mapáj a Mapámmal tett a kormánykoalíciós tárgyalások folyamán.

Mint hogy a Mapámmal való tárgyalásokban, mint ismeretes, most kétheti szünet állt be, amíg a Mapám országos tanácsa nem dönt a kormánybalépésről, a kormány helyzete valóban válságos-

nak látszik. Ezen a krízisen csak az segíthet, ha a Mapáj, vagy a vallásos front részéről az olétáborok nevelési konfliktusa kérdésében engedményeket tennének.

Felmerült az új választások gondolata

Ebben a helyzetben a Mapáj vezetőségében még az a gondolat is felmerült, hogy egy éven belül oszlassák fel a parlamentet és irjanak ki új választásokat. Erre az egy évre a Mapáj igyekezne a Kneszetben úgy lavírozni, hogy a kormányt ne érhessek meglepetések.

A Mapáj vezetősége egyébként vasárnap az esti órákban sürgős megbeszélésre ült össze és ugyancsak ebben az időpontban tartott ülést a vallásos front parlamenti csoportja is, a vallásos pártok parlamenten kívüli vezetőségi tagjainak részvételével.

Mit követel a vallásos blokk?

A tárgyalás során Schapira belügyminiszter kifejtette, hogy a vallásos blokk a nevelésügyben látja életcélját, tartalmát, ugyanakkor azt tekinti a koalíció próbakövének is. Amennyiben a koalíciós partnerek nem mutatnak kellő megértést ebben a kérdésben, a vallásosok eldöntik szándékát, hogy kilépnek a kormányból.

A vallásos blokk azt kívánja, hogy a kormány szankcionálja a Szász-Schapiro-féle egyezményt, amelynek lényeges pontjai a következők: 1. Minden jemeni, tripolitániai és marokkói gyermek, aki az olétáborokban tartózkodik, automatikusan vallásos nevelésben részesül. 2. A táborlakó szülők között népszavazást rendelnek el és így döntik el, hogy vallásos, vagy profán nevelést kívánnak-e gyermekeik számára.

A vallásos blokk parlamenti frakciója csütörtökön délután 5 órakor értekezletet tartott Tel Avivban. Az értekezleten Schapira belügyminiszter beszámolt a miniszterelnökkel folytatott tárgyalásairól. Mint hogy a blokk utópia-tumjellegű követeléseire a kormány nem adott végleges választ, a frakció ismét leszögezte álláspontját és a végleges döntést szerdára halasztotta.

Belső nehézségek a Mapájban?

Közösben azonban kiéleződött a helyzet magában a Mapájban is, amelynek vezetősége körében hevesen ellenzik a vallásos frontnak adandó további koncessziókat.

Magát Ben Gurion miniszterelnököt is elkeserítették a nehézségek és állítólag kijelentette Kápián pénzügymin-

Az amerikai vallásos blokk újabb tiltakozó táviratot intézett Ben Gurionhoz az olétáborok nevelési válságának ügyében

New York (STA). — Az amerikai egyesült vallásos blokk vezetői elhatározták, hogy folytatják a zsidó kormány vallásos minisztereinek támogatását az olétáborok nevelési kérdésében. A vallásos blokk sürgős ülést hívott össze, amelyen elhatározták, hogy újabb táviratot küldenek Ben Gurion miniszterelnökhez. A távirat a következőképpen hangzik:

„Az amerikai egyesült vallásos blokk rendkívüli gyűlése, a rabbinikus egyesületek és az összes a vallásos frontban képviselt csoportok jelenlétében, megdöbbenéssel fogadta a vallásos olék gyermekeinek nevelése kérdésében kitört válságról érkező híreket. A gyűlés megdöbbenéssel állapítja meg, hogy ez a kérdés

még nem oldódott meg, sőt kormányválságot idézett elő a vallásos miniszterek ama kijelentése következtében, hogy hajlandók azonnal lemondani. A vallásos zsidóság nem térhet szótlanul napirendre a kérdés fölött és nem engedheti meg magának, hogy ne avatkozzék be a vallási alapokat és minden zsidó lelkét érdeklő kérdésben. Követeljük, teljesítsék a vallásos jisiv és képviselőinek jogos kívánságait. Ideológiai háború és a kormány soraiban történendő szakadás ebben a súlyos időben a világ zsidóságában is szakadást idézne elő és igen károsan érintené az állam megerősítéséért folyó közös erőfeszítéseket.”

Csütörtökön kerül bíróság elé Graziani marsall

Az ellenséggel való együttműködés és olasz partizánok kivégzése miatt vonják felelősségre a volt hadsereg főparancsnokot

Róma (UP). — Egy vasárnap kiadott hivatalos közlemény szerint Rodolfo Graziani marsalt, a fasiszta hadsereg volt főparancsnokát csütörtökön állítják bíróság elé. A tábornagyot a németekkel való együttműködése és olasz partizánok kivégzése miatt vonják fele-

lősségre. A pert a római katonai törvényszéken tartják meg. Graziani ügyében, akit annakidején az „Afrika oroszlanja” és „Az olasz birodalom építője” néven emlegettek, öt olasz tábornokból álló bíróságot neveztek ki.

Hat letartóztatás volt Bét-Lidben az olétaborban történt zavargásokból kifolyólag

A Szochnut vizsgálóbizottsága szerint a rendezésnek nincs vallási háttere

vázolta a kongresszus teendőit: az izraelita hitfelekezet autonóm testületének megszerzését. Célzott az elötte is ismert nehézségekre és nézeteltérésekre, a zsidók tapintatosságára és szívósságára, amellyel a zsidók hagyományos létükhöz ragaszkodnak. Majd ezeket az örökérvényű szavakat mondta: „Mert lehetnek Önök között eltérő nézetek a zsidó testület külső szervezetére nézve, lehet hogy vannak, akik a vallási szertartásoktól eltérően, talán éppen ellenkezőleg gondolkodnak, de nem hiszem, hogy legyen valaki a gyülekezetben, aki mindnyájunkkal egyenlő hűvel ne óhajtana az izraelita hitfelekezet fennmaradását és biztosítását, aki ne óhajtana, hogy az izraeliták ne csak mint egyesek, hanem összesített erővel mozdíthatassák elő a közös hazai érdeket. Ez pedig csak úgy eszközölhető leghatékabban, ha az izraelita polgárok összességében jelen szétszórtságából rendezett vallási testületet szervezi magát és erősíti egyetjé.”

Ez a remény nem ment teljesebbé, mert 1869 február 5-én az ellenzék közül 48 tag kivonult a tereméből és írásban bejelentette, hogy tiltakoznak a hozandó határozatok ellen. Ezután szavazták meg a közegszervezeti szabályzatokat, majd későbbi években rendezték az iskolalap kérdéseit és felállították az Országos Irodát.

Közel nyolcvan év telt el azóta. A borzalmas megpróbáltatások, amelyeken átmentünk és a népi demokrácia feljajlotta „szabad egyház, szabad államban” gondolatának megvalósítása, ma nem széthúzó, hanem egyetértő zsidóságot talál Magyarországon. Megfogytakozott zsidóság ez, de valjajaj Eötvös szavait: nincs senki közöttünk, aki a zsidó vallás fennmaradását ne óhajtana, de valjajaj azt is Eötvös nyomán, hogy egyesíteni kell erejét, ha ezt az óhaját tette is akarja váltani.

Hirt adtunk arról, hogy a múlt héten súlyos zavargások törték ki az éj-szemi olétaborban, ahol — mint ismeretes — jemeni olékat helyeztek el. A táborlakók megrohanták a Szochnut hivatalos helyiségeit, a bútorzatot szétverték, a tisztviselőket és a táborőröket megverték. Pénteken a bét-lidi olétaborban ismétlődtek meg az éj-szemi események. Ezek a zavargások, amelyek szintén a jemeni olék táborában robbantak ki, egy óra hosszat tartottak. Itt is megrohanták a Szochnut irodáit, összetörték a bútorzatot és súlyosan bántalmazták a tisztviselőket és az egyik rendőrt megsebesítették.

Mindkét esetben az a hír járta, hogy a zavargásnak vallási háttere van. A múlt héten jemeni olék újabb csoportja érkezett a táborba és a vezetőség elhatározta, hogy azonnal regisztrálja őket és nem vár ezzel a munkával vasárnapig. A táborban egész héten át feszült volt a hangulat. Allitólág különböző pártmegbízottak is jártak a táborban és a jemenitákat azzal igazolták fel, hogy a táborvezetőség vallástalan életmódra akarja őket kényszeríteni.

A bét-lidi esetben kapcsolatban a kor-

mány sajtóirodájára a következő hivatalos jelentést adta ki:

A bét-lidi 7-es számú olétaborban péntek délelőtt egy 2-300 főnyi csoport erőszakkal behatolt a tábor irodáiba. Be-törték az ablakokat és megsebesítették Aba Borovajcsik 33 éves táborőrt. A szorongatott helyzetben levő táborvezetőség segítségére egy 10 főnyi rendőrcsoport érkezett, amely háromnegyed óra leforgása alatt helyreállította a rendet. A nyomozás érdekében letartóztat-tak hat táborlakót. A sebesült táborőrt a Bellinson-kórházba szállították. Allapot nem ad aggodalomra okot. A zendi-lés a petróleumelosztás folytán tört ki, miután az olék elosztás közben meg-zavarták a rendet. Vasárnap tökéletes rend uralkodott a táborban.

Mit mond a Szochnut?

Az ügyvel kapcsolatban a Szochnut tájékoztatói osztálya is kommunikét adott ki, amely a következőképpen hangzik:

A bét-lidi olétaborban történt rendza-varásokkal kapcsolatban, bizottság szállt ki a zavargások okainak kivizsgálására. A bizottságban résztvett Abra-

hám Ziegel, a Szochnut táborügyeinek vezetője, E. Hajkess, a klttaosztály déli kerületének vezetője, dr. Moshe Jung, a személyzeti osztály vezetője és Chaim Cadok, a Szochnut jemeni osztályának vezetője. A bizottság, amelynek munká-jában résztvett A. Roth, a bét-lidi olé-tábor kerületi vezetője is, megbeszélést folytatott az olékkal, a klttaosztály munkásaival és tisztviselőivel.

A tanúk kihallgatása és a helyzet ki-vizsgálása után a bizottság arra a meg-állapításra jutott, hogy a pénteki zava-rásnak egyáltalán nem volt vallási hát-tere, hanem különböző incidensek kap-csán robbant ki. A táborban egész hé-ten feszült atmoszféra uralkodott, amely a vallási ügyekkel kapcsolatos propa-ganda és ellenpropaganda eredménye-ként született meg.

„A sátán eluralkodott” a táborban

Az olécsoportok vezetői, főleg a rab-bik, a klttaosztály vezetője előtt sajnál-kozásukat fejezték ki az események fe-llett, azt állítva, hogy „ez alkalommal a sátán eluralkodott” a táborban levő if-júság felett. Ők, a rabbi, ellene voltak a lázadásnak. A rabbi követelték, hogy a rendbontó fiatalokat a törvény teljes szigorával büntessék meg.

Különböző javaslatok megvizsgálása után elhatározták, hogy a táborban helyi komitét állítsanak fel, amely az ös-szes jemenita olékat képviselje. A komitében a tábor vezetője és a klttaosa-tály tisztviselője is helyet foglal. Minden vitás ügyben a komitét illetékes és ez felel a tábor rendjéért és közbizton-ságáért is. Amennyiben rendzavarásra kerülne a sor, a komitét összeköttetésbe lép a hatóságokkal és szükség esetén azok intervencióját kéri.

A táborban levő olék kijelentették, hogy elégedettek a ténrühesség-akció lebonyolításával és azzal a móddal, ahogy a Szochnut munkásai és tisztvi-selői dolgoznak. Véleményük szerint a jelenlegi körülmények között maximális teljesítményt visznek véghez.

Névjegyzék

Ausztriában (Burgenlandban) elhunyt, illetve eltemetett mártirokról

A magyarországi Országos Iroda jegyzéket kapott a Szigendorfban (Burgenland) nyugodt 103 deportáltról, akiket rövidesen a kismartoni (Eisenstadt) zsidó temetőbe helyeznek örök nyugalomra. Ezek közül a következők 43-nak a neve ismert:

Abrahamovits Jenő asztalos 1904. Csap, Bárány Sándor kőfaragó 1898. Tamási, Donáth Ede alkalmazott 1911. Tét, Fíndler György fakereskedő 1913. Győr, Farkas János földműves 1910. Komárom, Fleischmann Aladár kereskedő 1898. Szeged, Fleischmann Zoltán szabó 1926. Dunaszerdahely, Gross Lipót cipész 1906. Léva, Grünstein Lázár tanító 1905. Beregkővesd, Hass Andor, költő 1904. Dombóvár—Dunaföldvár, Hajnal Sándor könyvelő 1904. Tamási, Hegyessy Ferenc 1896. Kocsod vagy Eger, Herzkovits Bernát 1904. Sátorajuhely—Buda-pest, Hirschel Izidor ügynök 1907. Nagyvárad—Budapest, Kellner Ernő kereskedő 1905. Léva, Keszenbaum Sámuel munkás 1912. Királyháza, Kohn Dávid pék 1923. Dunaszerdahely, Koslavsky Sándor kereskedő 1900. Budapest, r. Kraus Ferenc, ügyvéd 1908. Gyerecs, Landesmann Ludvig cipész, 1903. Munkács, Markovits Simon öntő, 1907. Buda-pest, Moldován Hermann, 1906. Berettyóúj-falu, Müller Dénes festő, 1897. Rákospalota, Müller Jenő alkalmazott, 1904. Negyed vagy Egyed, Neuhausz Arnold, könyvelő 1898. Sza-badka, Neumann Ludwig órász, 1907. Buda-pest, Pintér György kereskedő, 1907. Buda-pest, Poltzer Antal, munkás, 1907. Buda-pest, Roth Farkas kereskedő, 1904. Bereg-szász, Seidenfeld Izsák ügynök, 1896. Makó-Munkács, Sichelmann Abraham keresk, 1912. Budapest, Szirtes László órász, 1905. Kap-osvár, Vajda János író, 1907. Budapest, Trobb Izidor vagy Dezső kereskedő, 1897. Varsányi Iván kereskedő 1912. Szehely (?), Waldmann Miklós munkás, 1907. Kecel, Wej Hugó üzletvezető, 1898. Budapest, Weiss Sándor munkás, 1905. Kiskunhalas, Weiss József kereskedő, 1905. Hidasbonyhád, Wirt László, munkás, 1903. Győr, Zipper Ármán, kereskedő, 1897. Budapest, Donáth Max, munkás, 1923. Győr, Kleinmann Izsák ke-reskedő, 1912. Huszt—Budapest

A fent közölt adatok tekintetében csele-ges felhívásért a következő címre le-het fordulni: Verband der Burgenländischen Juden, Wien, III., Salm-Gasse 1-18, per Ad-resse David Engelberger.

Három ezredes vizsgálja ki a katonai börtönök elleni vádakat

Mindenki, aki fogoly volt, vagy szolgálatot teljesített a katonai fegházakban, írásbeli vallomást tehet

Ismeretes, hogy egy újságíró váratlan látogatása nyomán súlyos vádakat ürültek fel a katonai börtönökben uralkodó állapotok ellen. Az újságíró a Davar ha-sábjain részletesen számolt be az általa tapasztaltakról és a hír az egész sajtót bejárta. Ennek nyomán a hadügyminisz-terium háromtagú bizottságot nevezett ki, melynek tagjai Saltiel, Cadok és Sad-mi ezredesek.

A bizottság tegnap kezdte meg mun-

káját éspedig érdekes módon. Felhívást intézett mindenkihez, aki valaha katonai börtönök foglya volt, vagy katonai szol-gálatát során a börtönben foglalkoztatták, tegyen tanuvallomást a bizottság előtt ar-ról, hogy abban az időben milyen állapo-tok voltak a börtönökben. A vallomáso-kat írásban kell megtenni és a hadsereg-parancsnokság felügyeleti osztályához, Rámát Gán, 134-es postafiókra kell eljut-tatni.

Izrael is résztvesz a női kosárlabda Európa-bajnokságban

A mérkőzéseket Budapesten rendezik meg május 15 és 21 között.

A Nemzetközi Kosárlabda (basket-ball) Szövetség Magyarországot bízza meg a második női kosárlabda Európa-bajnokság meg-rendezésével. A bajnokság május 15-től 21-ig kerül lebonyolításra Budapesten a Nemzeti Sportcsarnokban.

A meghívókat most küldték szét az Eu-rópa-bajnokságra, amelyre 23 ország női-válogatottját hívták meg. Nevezési határidő március 15. A névszerinti nevezések határidejét április 1-én állították meg. Nyolc csapat részvételig az Európa-bajnokságot körmérkőzéses formában rende-

zik meg, de ha 9, vagy több csapat jelent-kezik akkor három csoportban, hatos dön-tővel bonyolítják le a bajnokságot.

A budapesti asztalitenisz VB alkalmával Izrael és Ausztria már bejelentette rész-vételét, sőt Izrael képviselője már az elő-zetes írásbeli jelentkezését is átnyújtotta. (A Nemzetközi Szövetség Izrael csapatát az európai zónába osztotta be, így joguk-ban áll résztvenni minden Európa-bajnoksá-gon, csakugy, mint Libanonnak és Egyiptom-nak.)

Megkezdődtek a perbeszédék a Chéрут c. lap elleni sajtóperben

Vasárnap délelőtt a telavivi törvény-szék befejezte a tanukihallgatásokat ab-ban a hetek óta folyó sajtóperben, ame-lyet Kolák haifai állami tisztviselő indí-tott a Chéрут című napilap ellen. A per folyamán, mint ismeretes, Jedidjá Szegál volt haifai Eccl katona eltűnésének és meggyilkolásának körülményeit akarta a lap jogi képviselője napfényre hozni a Kolák által sérelmezett cikk igazolásá-ként.

Az utolsó tanu Rachel Rabinovics, a kor-mány haifai hírszerző osztályának tiszt-

viselője volt. A tanu tagadta, mintha azt állította volna a Chéрут haifai munka-társának, hogy egy tisztviselőt a Ché-рут-mozgalomhoz való tartozása miatt el-bocsátottak az ügyosztályról.

A tanuvallomások után a perbeszédék kezdődtek meg az érdekes perben, amely-nek 20 ülésén 40 tanu vonult fel, köztük Shapira belügyminiszter, Jicchák Grünbaum a Szochnut vezetőségének tag-ja, Saltiel ezredes, Beeri alezredes, szá-mos képviselő és más közéleti méltóság.

Izraelnek is éppugy kell gazdasági támogatást adni, mint az arab államoknak

Érdekes nyilvános vita Amerikában arról, hogy Izrael alkalmas-e üzleti befektetésekre

New York (STA). — New Yorkban nyilvános vitát rendeztek arról a témáról hogy „alkalmas-e Izrael kereskedelmi be-fektetésekre”. Az izraelipárti álláspontot Jozsef Káplov, a Hisztadru amerikai kereskedelmi kirendeltségének egyik ve-zetője képviselte, míg az ellenkező állás-pont szóvivője Gordon Clappnak, a közle-keleti vizsgálóbizottság elnökének ismert érveire támaszkodott, amelyeket szerint a zsidó államban csak karitatív-jelleg, tö-léknek van helye. Ez volt az első alkalom,

hogy nyilvános vitánál Clapp jelentését felhasználták.

A vita a következő döntéssel végződött:

„Izraelnek nem kevésbé kell támoga-tást juttatni gazdasági életének megszi-lárdítására, mint az elmaradt arab álla-moknak. Izraelben legalább megvan a biztonság annak, hogy az ipar haszná-nak egy része a munkások kezében ma-rad, a nemzetgazdaság további fejlődése és megerősítése céljából.”

Ne szalassza el a szerencsésjét!

Kedden, március 7-én lesz a Népkölcson 5-ik húzása

Az előző négy sorsolásnak sok nyereje volt. A Népkölcsonnek 1944-ben 700 nyereményt osztottak ki, köztük a 10.000 fontos főnyereményt, három ötszáz fontos nyereményt, négy 2500 fontos nyereményt stb.

Miért ne volna Ön is a nyerők között?

A pénztételekben már elfogytak a kötvények. Igyekezzék még a mai nap folyamán a szabadpiacon szerzeni kölesönkötvényt.

RÁDIÓ

6.30: Műh. tovu, 6.35: torna, 6.45: szó-rakoztató zene, 7: hírek és ölemezési hi-rek, 7.15: hanglemezek, 8: keleti hangleme-zek, 10: Yvonne Printemps hangversenye, 10.30: különböző népek dala, 11: délelőtti hangverseny (Mozart: A-dur Rondo zongor-ára és zenekarra; Beethoven: 2. számú D-dur szimfónia; Sztravinszki: Kartyák-ték), 12: déli rádió zene, 12.30: új hang-lemezek a kórházak és üdülőtelepek műso-rában, 13: a Kol Jiszlél katonaműsora, 13.30: hírek, 13.45: a házasszony rovata, 14: angol hírek, 15: francia hírek, 16: szó-rakoztató zene, 16.30: Szostakovics-éme-zek, 17: a Kol Jerusolajim könnyű zenei műsora Niszim Ron baritonénekos közre-működésével (Bellini: Norma-nyitány; Mo-zart: Ária a Don Juanból; Verdi: Ária a Szicíliai vécsernyőből és bevezetés a Tra-viata 3-ik felvonásához; Boskovits Sándor: Uram, pásztorom; — Chanán Schiesinger: Nincs hatalmasabb nálad, Uram), 17.45: keleti melódiák, 18: hírek, 18.30: munkás-történelmi előadás Ber Borochovról a Kol Jerusolajimban és közzene, 18.30: a Kol Jiszlél ifjúsági adása, 19: munkásrovat, 19.45: Tenách-részletek (Jirmjáhu 47-48), 20: a Kol Jiszlél katonaműsora, 20.30: hí-rek, 20.45: a Kol Jerusolajim heti tanul-mulekője, 21.10: Daniel Benjámin és Chana Grill hangversenye (mélyhegedű és zongor-a) Dittersdorf, Reger és Chanóch Jakobi műveiből, — 21.45: Samy Gromemam vídám előadása, 22: Náomi Curi héber dalműsora, 22.15: jüdisnyelvű adás a gálát részére, 22.30: angol hírek, 22.45: W. A. Schocken és Moshe Lusztig hegedű- és zongorajáté-ka, 23: hírességjelölés, 23.05: lemezek.

LEVELEK a szerkesztőhöz

Mivel főzzünk a hónap elején?

Ilyen címmel, azt hiszem, még nem jelent meg semmiféle útmutatás egyetlen szakácskönyvben sem. Eppen ezért szeretnék most illetékes helyről választ kapni erre a kérdésre. Ugyanis ma már 15-ike van és a havi zsiradag megérkezését csak a hónap végére jóslják a merészebb fűszerek. Ebben a hónapban még nem kaptunk sem olajat, sem kórust, a margarinból viszont (bármennyire is vékonyan kenjük a kenyérré) főzésre sem jut. Vagy talán keressünk orvosokat a feketepeácon?

Lövinger Eva, Fischer Béni, Mizráchi Ester, Roshovot.

Migdál Gádban nincs élelmiszerezés

Migdál Gádban lakom és most, február 14-ikén meg kell állapítanom, hogy ebben a hónapban még semmiféle élelmiszert nem kaptunk. Keresem az újságban hogy mit fognak osztani nálunk, de kiderül, hogy az élelmiszeri hatóságok csak Haifáról, Tel Avivról és Jeruzsálemből gondoskodnak. Miért mostahagyerek Migdál Gád? Az elmúlt héten nem kaptunk lást azzal az indoklással, hogy a hajó nem tudott a nagy viharban befutni. Ez mind rendben volna, de más városokban osztottak hús helyett halat, vagy konzervet. Tisztelettel meg kell kérdeznem, Erebben nem minden város egyforma jogú?

Egy előfizető, Migdál Gád.

Nem minden olóholmi ugyanaz

Az új olék többsége határokon átszárva alijázik és bizony nem sok vagyon tárgyát hoz magával. Mit tartalmaznak az a bizonyos liftek? Néhány bátorabot, ruhaneműt, hástartási cikket és esetleg egy-egy gépet az olé szakmájának folytatásához. Ezután jönnek az oléprolómák, lakás kék, egzisztencia, — el kell adni valamit. Mikor az olé a hozott vagyontárgyokat értékesíteni akarja, akkor kezdődik a kárvárra. A vánhatóságok vám címén az értéktárgyak 35 százalékát kéri, majd a luxusadó további 10-15 százalék, azután a kereskedő is kap a közvetítésért 10 százalékot és végül az új olé rájön arra, hogy nem maradt semmi. Ha emiatt panaszkodunk, akkor a válasza az, hogy ha nem tesszük, menjünk vissza. A Szochnutnak meg kellene találnia a határt az ország gazdasági életére ártalmas árubehozatal és az olé utolsó vagyontárgyai között.

Viola Lajos, Tel Aviv.

Amíg nem fizet, nincs elsősegély

Bét Sháán ügyvezető irodájában laknak a témoni olék. Február 12-én körülbelül fél tíz óra tájban, mindmáig meg nem állapított okból, robbanás történt és egy 76 éves témoni olé mindkét lábán súlyosan megsebesült. Társai a szerencsétlen vasgöngyön (mivel nincs az egész városban hordágy) a Kupát Cholimba vitték, ahol azonban csak egy ápolónő tartózkodott és a város egyetlen orvosát sem volt jelen. Az ápolónő a szerencsétlenül járt embert ideiglenesen bekötötte és telefonon keresztül kihívatta az afulei kórház Mágén Dávid autóját. Bét Seántól 16 kilométernyire van Afule, de az autó csak három és fél óra után érkezett meg, mert a kocsi nem indították el addig, amíg a viteldíjat előre ki nem fizették. Az öreg témoni természetesen már nem tud dolgozni és ezért nem fizethette a Kupát Cholim díjakat sem. Azt hiszem, ez a helyzet türehtelen.

Virányi Jochák, Bét-Seán

Szerkesztői üzenetek

L. Bafael, Kfar Ata. Levelét, sajnos, agresszív hangja miatt nem közölhetjük. S. Eljáhu. Sajnálattal kell közölnünk, hogy cikke nem üti meg a közölnetőség mértékét.

Seb. Moche, Haifa. Irásának gondos áttanulmányozása után arra a meggyőződésre jutottunk, hogy legutóbb beküldött két cikke már az erci élettől (avólsó tárgykörüként) fogva sem jelenhet meg lapunkban. Irásai nem nélkülözik a szélességet, de stíusa még annyira kiforrott, hogy nem merjük biztatni.

Dr. V. Lajosné, Jaffa. Felháborodása létezőképpen indokolt, de levelét nem tartjuk közérdekűnek és ezért közlésétől eltekintünk. A gorombaságod szöveg ellen az érkező autóbombázásokról nem panaszt tennünk.

A budapesti nagy kémkedési per visszhangja az amerikai és angol sajtóban

Kiegészítő jelentés Vogeler Robert beismerő vallomáshoz — Csak péntekre várják az ítélet kihirdetését

New-York, február 19. — Az amerikai napilapok kivétel nélkül első oldalon közlik a Vogeler-Sanders-féle kémkedési monstrepor főtárgyalásán történeteket és élénken kommentálják Sanders és Vogeler beismerő vallomását. Ezzel egyidejűleg közlik dr. M. Ernst amerikai ügyvédnek hosszú nyilatkozatát is. Dr. Ernst kijelentette, bár a magyar kormány nem engedte meg, hogy Vogeler védelmét Budapesten éltesse és nem adta meg számára a beutazási engedélyt, mégis megkísérelt, hogy védencével összeköttetést találjon. Repülőgépen utaztak Bécsbe és első dolga lesz, hogy Vogeler ott élő feleségével beszéljen és védencének két kis gyermekét lássa.

Vogeler beismerő vallomása után az amerikai sajtó azt írja, hogy a per illetőleg ma még nem foglal el semmiféle álláspontot, hanem megvárja a tárgyalás befejezését. Illetőleg az ítélet kimondását. Amerikai jogászok, közéleti férfiak, politikusok és a washingtoni kormányhoz közelálló „megfigyelők” nyilatkoztak az utolsó két nap alatt a budapesti perrel és az eddig történt valóságokról.

A londoni napilapok is bőven tárgyalják a kémkedési per lefolyását. Az egyik lap megjegyzi, hogy az ítélet nem kétséges, hiszen Rákosi Mátyás hetekkel ezelőtt már megmondta egy beszédében, „ne gondolja az angol és amerikai kormány, hogy Vogelert és Sanders-t futni engedjük, a két kém el fogja nyerni méltó büntetését.”

A budapesti napilapok hosszú kommentárt fűznek a tárgyaláson elhangzott vallomásokhoz és megállapítják, hogy „reakciók, volt feudálisok, imperialisták és trockisták kem szövetkezetéről van szó és a harmadik világháborút megelőző hírszolgálat, gazdasági és ipari kémkedés lebonyolításáról.”

Vogeler a főtárgyalás második napján órákon keresztül tárta fel magyarországi tevékenységét. Elmondta azt is, hogy vakációban aktív tiszt volt az amerikai hadseregben és a tengerészetnél szolgált, elvégezte a kémelhárítók számára, valamint az aktív ipari és katonai hírszerzők számára szótó kurzust is.

Elnök: Polgári foglalkozása is volt önnök?

Vogeler: Igen. Képzett elektromérnök vagyok.

Elnök: Természetesen ez a képzettsége előnyt jelentett önnek magyarországi munkájában?

Vogeler: Igen. Egy ízben látogatast tettem a budapesti Tungram-gyárban, majd a gyár meghívott vendége és sok mindent láttam ott.

Elnök: Mennyi időt töltött a Tungram-gyárban?

Vogeler: Egy teljes napot. Ez elég volt ahhoz, hogy mindent lássak és jelentsek amerikai megbízóimnak.

Elnök: Például?

Vogeler: Például, feltettem a kiserebben levő Tungram-mérnöknek kérdéseket, amelyekre precíz választ kaptam. A válaszból sok mindent tudtam meg a gyár belső szervezetéről és termelési képességéről. Elektromérnök lévén, megjegyeztem magamnak a gyárban üzemben levő gépeket, láttam a Radar, továbbá a rádiók leadó-és felvevő lámpáit, megfigyeltem újításokat

és sok mindent, aminek jelentőségében hasznát vettem.

Elnök: Kinek adta át jelentését?

Vogeler: Nem először voltam Budapesten. Én is tagja voltam a háború után Magyarországra érkezett amerikai missziónak. Majd amikor visszarendeltek New Yorkba, ott Bain ezredes, aki különben szoros kapcsolatot tartott fenn amerikai államférfakkal, többek között Acheson külügyminiszterrel és Marshall volt külügyminiszterrel is, utasításokat adott, hogy kijelentéseimet a budapesti követség katonai és kereskedelmi attaséja útján küldjem Washingtonba.

Elnök: Ez meg is történt?

Vogeler: Igen. Összeköttetésben álltam többek között budapesti követségünk katonai attaséjával és annak helyettesével, egy alezredessel, ezenkívül a kereskedelmi attaséval is, akik viszont az utóbbi bécsi és washingtoni utasításokat juttatták el hozzám.

Elnök: És politikai vonalon?

Vogeler: Kovács Bélával, a Kisgazdapárt vezetőjével, továbbá a Magyarországi Szociáldemokrata Párt jobboldali tagjaival

voltam nexusban. Célnak az volt, hogy a magyar állam és Szovjetország közöket verjünk, továbbá, hogy az állam és a kommunista párt között zavarokat idézzünk elő.

Alapy Gyula főügyész több kérdést tesz fel Vogelernak a kémkedés technikai lebonyolítását illetően, Vogeler minden kérdésre precíz választ ad. Hosszan beszél Brain amerikai ezredesről is, aki jelenleg is Bécsben van, mint az International Telegraph and Telephone Corporation vezetője. Brainnal — mondja Vogeler — Budapesten is értekezett, amikor ömaga adta át azoknak a magyar állampolgároknak a névsorát, akik Budapesten büntérsai voltak. Ezek közül Geiger Imrét New Yorkba invitálták. Amikor most másodszor, december havában újból el akarta hagyni az országot, Geigert az osztrák határon a magyar rendőrök elfogták és visszazárlították Budapestre. De ezt megelőzőleg, sikerült néhány szolgálatukban álló kémeket kimenteni Magyarországból.

Előreláthatólag szerdán kerül sor Alapy Gyula dr. főügyész vádbeszédére. Ítélet csak péntek este várható. (Palam Press)

MAGYAROK JERUZSÁLEMI TALÁLKOZÓHELYE TELEFON: 2890
Magyar nyelv

Nyitva egész nap
Este, zene, tánc

A SEMADAR
MAGYAR KLUBBAN
JERUZSÁLEM, PRINCESS MARY 2.

Az összes pesti újságokat olvashatja
Sakk, dominó.
Vezető: MAYER LÁSZLÓ

Három új falut létesítenek ezen a héten

A jövő héten további három település alapját teszik le a Negevben

Jeruzsálem. (Az Uj Kelet tudósítójától.) — A Szochnut települési osztályának szóvivője tegnap közölte az újságírókkal, hogy a következő két hétben hét új falut létesít. A héten már létesít négy falunak az alapjait éspedig kettőt a jeruzsálemi út mentén, kettőt pedig a Negev déli részében.

A jövő hét folyamán ugyancsak a Ne-

gevben további három falut kezdenek építeni, ezek közül kettő kibuc.

Az ügyosztály egyébként további 80 települést tervezett készíteni elő. A tervezett települések falutípusok szerint a következőképpen oszlanak meg: 27 munkafalu, 11 olajtermelő falu, 20 oléfalu és 22 ifjúsági település.

Március 2-ikén megindul a vasuti személyforgalom Haifa és Jeruzsálem között

Ezzel egyidejűleg megindul a vasuti közlekedés Tel Aviv és Ludd között is

Az államvasutak vezérigazgatósága az alábbi jelentésben számol be a vasutvonalakban bekövetkező változásokról: Március másodikán, csütörtökön, megindul a rendes személyforgalom a Haifa—Jeruzsálem vonalon. A vonat Haifa-

ról reggel 7 óra 14 perckor indul és délelőtt 11 óra 20 perckor érkezik Jeruzsálembe. Ugyanaznap kezdi meg járatát a Tel Aviv—Jeruzsálem személyvonat, amely reggel 8 óra 55 perckor indul Tel Avivból. Az utasok Luddon szállnak át a haifa-jeruzsálemi vonatra.

Jeruzsálemből az ellenvonat délután 5 óra 50 perckor indul, Haifára 8 óra 45 perckor, Tel Avivba pedig 7 óra 5 perckor érkezik. Pénteken és ünnepek előestéjén Jeruzsálemből délután 2 órakor indul ki a vonat és 5 óra 54 perckor van Haifán, 4 óra 15 perckor pedig Tel Avivban.

A jeruzsálemi járatokkal egyidőben megindítják a személyközlekedést a Ludd—telavivi vonalon is. Két vonat fog közlekedni éspedig reggel 8 óra 55 perckor és este 6 óra 10 perckor Tel Avivból Luddra, reggel 9 óra 30 perckor és este 6 óra 45 perckor Luddról Tel Avivba.

A jeruzsálemi és luddi vonatok Tel Aviv régi állomásáról indulnak és oda is érkeznek. Ugyanakkor a Haifa—telavivi vonalon ötödik szerelvényt is indítanak Tel Aviv régi állomásához. A többi négy járat, továbbra is az új északi pályaudvarhoz érkeznek. Az új vonat 7 óra 14 perckor indul Haifáról és 9 óra 50 perckor érkezik Tel Avivba.

A vasútigazgatóság néhány napon belül nyilvánosságra hozza az új országos menetrendet.

Egyébként a közlekedésügyi miniszterium közölte, hogy a Haifa és Tel Aviv közötti vonalon az árvek és az esők miatt okozott zavarokat kiküszöbölték és a vonat máttól kezdve a rendes menet időben és pontosan fog közlekedni.

ELDORADO HAIFA ELŐKELŐ BARJA
HAIFA, MONT CARMEL — Tel.: 4989.
MA 10 ÉVES JUBILEUMI ESTJÉN
nagy meglepetések, különleges műsor, éjjel fél 2-ig.

Katzenelson volt államtitkár érdekes beszámolója

az UNO-közügyítés jeruzsálemi vitájának kulisszatitkairól

Jeruzsálem. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A jeruzsálemi városi tanács vasárnap délután rendkívüli ülést tartott, amelyen dr. A. Katzenelson volt egészségügyi államtitkár, az izraeli UNO-delegáció tagja tartott előadást az UNO-közügyítés jeruzsálemi vitájáról. Katzenelson néhány érdekes részletet beszélt el a vitáról és a kulissza mögötti tárgyalásokról. Egy alkalommal megkérdezték tőle, hogy véleménye szerint mégis mennyire fog kerülni Jeruzsálem internacionalizálásának végrehajtása, Katzenelson erre így válaszolt: „Ugyiszólván semmi. Az UNO-nak mindössze egy odavissza szótó repülőjegy árát kell kifizetnie.”

A hozzántézett kérdésekre Katzenelson elmondta, hogy Amerika azért nem igyekezett elbuktatni az ausztrálai internacionalizálási tervet, mert sem Izrael, sem pedig Transzjordánia nem nyújtott be olyan

alternatív javaslatot, amelyet az Egyesült Államok támogathatna. Részletesen ismertette Katzenelson a transzjordán delegátus nehéz helyzetét a közgyűlésen. A többi arab küldöttség egész idő alatt terrorizálták és pozícióját még az a körülmény is megnehezítette, hogy magában a transzjordán kormányban sem alakult ki még akkor egységes álláspont az internacionalizálás kérdésében. A palesztinai arabok és a kormányban ülő képviselők az internacionalizálás mellett kardoskodtak.

A jövőre vonatkozólag Katzenelson azt mondotta, hogy az UNO nem fog rendkívüli közgyűlést összehívni a jeruzsálemi kérdésben és ha Genfben nem döntenének akkor az internacionalizálás kérdése csak az UNO szeptemberi rendes közgyűlésén kerülhet napirendre.

HIREK

5710 Ádár 3. hétfő
1950 február 20

**En nem is tudom,
hogyan van ez,**

de engem nem tud lelkesíteni az a szenzáció, hogy az új „hidrogén-szuperatombombához” viszonyítva az eddig ismert atombomba csak merő vekkeróra. Hiszen nem mondok szép is az, hogy egy szuperbombával el lehet tüntetni egy fővárost, ötlet egy országot, tucattal a földet és vagy harminccal a világot — de azért arra is gondolni kellene, hogy az emberiség tekintélyes része személyes okokból ellenezné az ilyesmit. Az én véleményem az, hogy nem szabad elpusztítani a világot, mert utódainknak még szüksége lehet rá, és egyébként is felelőtlenség.

Shaw Bernát az első atombomba után már megírta szatirájában a véleményét az atomkérdésről. A szatírájában megírta keserű humorral az égben játszódiók és az Ursten éppen fennül a trónusán, amikor Gábriel arkangyal csak úgy mellékesen megjegyzi neki, hogy „a földön a párányok nagyon nyüzsögnek.” — „Föld... föld...” — mondja az Ur homlokát ráncolva. — „Melyik is az? Föld? Ja igen, az a his pötyty! Már emlékszem rá. Mi van veje?” — „A lakói kitaláltak valami atomléte, — meséli Gábriel, — amelynek segítségével forradalmasíthatnák a gépeket, naponta csak két órát kellene dolgozniuk és paradicsommá változtatna a világot.” — „Kis csacsi, — mondja az Ur. — Figyeld majd meg, mit csinálnak ezek maguknak paradicsom helyett...” Pár történelmi pillanatot mulva pukkanás hallatszik. Az égiek lenéznek. — „Megmondtam, — jegyzi meg az Ur — szétment a föld. Na vond ki, letem, a forgalomból...”

Lehet, hogy elfogult vagyok, de én szeretném, ha a földet még egy pár évszázadon át meghagynák a maj bevált formájában és csak azután alakítanák át ösköddé. Ennek azonban ellentmondanak azok a jelentések, hogy már Franciaország, Svédország és India is tud atombombát gyártani (a végül a szegényest, a szuperpötytyöt) és ha így megy tovább a dolog, akkor nemcsak a világ szétrepedése már nemcsak néhány nagyhatalom kiváltsága lesz, hanem a kisember számára is elérhetővé válik. És ez jó lesz nekünk zsidóknak? Össze kellene már jönnöm ezügyben Sztálinnal és Truman-nal.

Kicsit emlékeztet engem a mai atombombázás arra az egyszerű óceánjáróra, ahol az egyik ünnepnap este összegyűlt utazóközönség éppen egy bűvész szórakoztatja. Elővesz egy kendőt, beleesik egy tojást letakarja, a kezével kört ír le fölette, abrakadabra...

— És most... mondja a bűvész. — Ilyen még nem volt, hopp!...
Ebben a pillanatban felrobban az óceánjáró összes kazánja és egetverő detonáció után nem marad a hajóból semmi. A roncsok örvényében csak két angol uszák a tengeren egy szálába kapaszkodva.
Az egyik odaszól a másikhoz:
— De hülye vicc volt!

(k. 1.)

LAPTERJESZTŐINK FIGYELMÉBE: Szives tudomására hozzuk, hogy az Uj Kelet folyó hó 20-tól, hétfőtől kezdve rotációs gépen készül és emiatt a hétköznapi számokból két példány van együtt hajtogatva. Sziveskedjék erre a lapok szétosztásánál figyelemmel lenni.

Hivatalos fogadtatás a 72 tagú zarándokcsoporthoz tiszteletére, Jeruzsálemi tudósítónk jelenti: A szombat reggel Haifára érkezett 72 tagú zarándokcsoporthoz bétfön várják Jeruzsálemben. A vallásügyi minisztérium ünnepélyes fogadtatást rendez tiszteletükre. A délelőtti órákban a zarándokok Ejn Kárem kolostorait, délután pedig a Cjon-hegyet látogatják meg, majd este a Mandelbaum-kapunál át lépnek az óvárosba.

Ma délután Jeruzsálemben játszik a Nasa Krilá, Jeruzsálemi tudósítónk jelenti: A Nasa Krilá, az Izraelben lévő jugoszláviai vendégcsapat ma délután félhét órákor az YMCA-pályán Jeruzsálem város labdarugó válogatottjával mérkőzik.

Szírjai határőrök letartóztattak három zsidó halásztati elémört. Még a múlt kedden este a kormány halásztati osztályának egy motorosánakra futott ki Tibériásból a Kineretre. A csónakban M. Mammon, Moshe Dzsimo és Jochi Lévi halásztati felügyelők ütek, akik körutat akartak tenni a tavon. A csónak és utasai, akik még nem térte vissza, gépfegyverrel és revolverrel voltak felfegyverezve. A rendőrség értesítést kapott, hogy a szírjai hatóságok a Kineretnek szírjai területen lévő partján ártatlanok voltak őket.

Befejeződtek a Gyermeknap ünnepei

Vasárnap az egész országban folytatódott a Gyermeknap ünnepei, amelyekben az iskolásgyermek tizezrei vettek részt. Az ünnepek, mint ismeretes, már szombaton este megkezdődtek, Tei-Aviyban ifjúsági ráklyásmenetel akartak rendezni a város főutonalán. Este 6 órákor a Herzl-gimnázium sporttelkén összegyűltek az összes meghívott ifjúsági szervezetek és már-már megadták a jelt az indulásra, amikor megérkezett a Bétár ifjúsági szervezete is. A Bétárt nem hívták meg a felvonulásra, mert több ifjúsági szervezet előre kijelentette hogy nem hajlandó velük együtt résztvenni az ünnepeken. Amikor a csoport megérkezett, a Somér-Hacair és a Noár-Haovéd tagjai testületileg elhagyták a gyülekezőhelyet. Erre a rendezőség azonban leltította a felvonulást.

Vasárnap délután félhét órákor a Habima épületében 130 tei-aviyi jelkora növényeknek jelenlétében és Vera Weizmann, az államelnök feleségének védnöksége mellett nagygyűlést tartottak, amelyen Berta Skulman, az amerikai Hadassza nevében 270.000 amerikai anya üdvözlését tolmácsolta, Reinhold, az Alijját Hanoár nevelésügyi osztályának vezetője ismertette az intézmény eredményeit a nevelés terén.

Az összes szónokok megemlékeztek az öt évvel ezelőtt elhunyt Henriette Szoldról, az Alijját Hanoár magyarországi származású alapítójáról. A művészi részben különböző nevelőtiszteket 150 növendéke vett részt az Alijját Hanoár tagjai közül.

Vasárnap este a Habima épületében, díszes közönség jelenlétében fejezték be a Gyermeknap ünnepeit. Moshe Kol, a Szochnut Alijját Noár osztályának vezetője nyitotta meg az estét és ismertette az Alijját Noár jelentőségét, amely 16 év alatt 45 ezer gyermeket fogadott be. Ezek a gyermekek ma a mezőgazdasági településeknél a gerincét adják és valamennyien küzdöttek a zsidó hadseregben.

Vera Weizmann, az államelnök felesége felszólított mindenkit, hogy ebben a nagyjelentőségű műben az Alijját Hanoár segítségére legyen.

Joséf Sprinzak házelnök után dr. Rozen igazságügyminiszter a kormány üdvözlését tolmácsolta.

Jeruzsálemben délután az iskolák növények felvonulást tartottak, Haifán a reáliskola udvarán rendeztek ünnepeket.

300 ezer lakosa van Nagy-Tel Avivnak

Evi egymillió font állami szubvencióra van szüksége a városnak a Jaffával járó terhek fedezéséhez

A kormány és Tel Aviv város közös bizottsága megállapította a város új határait. Tel Aviv most 50 ezer dunam területen fekszik és 300 ezer lakosa van. A bizottság megállapítása szerint Jaffa átcsatolása olyan terheket ró a városra hogy az államnak az első három évben évi egymillió fonttal kell résztvenni a megnagyobbodott város költségvetésében. Miután a városi tanács a határozatot jóváhagyta, az a belügyminiszter-

rium elé kerül megerősítés céljából.

Közben a Hatikva-negyed és a környező telepek lakói akciót indítottak, hogy elszakítsák őket Tel Avivtól és önálló municipális testületté tegyék, mert szerintük Tel Aviv csak a magas adókat szedi, de nem nyújt megfelelő szolgáltatásokat. A városrészek lakói petíciós mozgalmat indítottak, amely tegnap vette kezdetét.

Élelmezési hírek

Jeruzsálemi élelmiszeradagok: tojás: gyermekeknek 6, felnőtteknek 2 (Hé-9). A gyermekek adagjait a Tnuva- és EL-AL üzletekben, a felnőttekét a rendes fűszerüzletekben osztják. Sajt: 150 gram (Gmel-22). A dán sajt ára 450 mil, a kaskaval 550 mil kilonként.

Tel-Aviy: banán 500 gram gyermekeknek (sin-zájin-17), a banán kikója 200 mil. — Sárgarépa: folytatódik a 250 gramos adag kiosztása az első és második körületben (sin-zájin-14). — Baromfi: folytatódik a 250 gramos adag osztása a sin-zájin-9 szelvényre. — Paradicsom: 250 gram (sin-zájin 22) szelvényre.

Az északi körületben a következő adagokat osztják: banán: 500 gram gyermekeknek (sin-zájin-1). — Baromfi: 300 gr. (sin-zájin-7). — Vaj: 100 gram a családfői kártya Táv-Jud és Táv-Mem szelvényére. —

Hagyma: folytatódik a 250 gramos adagok kiosztása sin-chet-24). — Tojás: gyermekeknek 6, felnőtteknek 2 (Hé-9), szelvényre. Déli körzet: Baromfi: 250 gram (sin-zájin-10). — Banán: 500 gram gyermekeknek (sin-zájin-17). — Tengeri hal: szelvény nélkül, apró halak ára 300 mil, középhalak 400 mil, nagyhalak pedig 560 mil kilonként. Hering: szelvény nélkül 240 milért kilonként.

Nehéz munkát végző fizikai munkások pótló adagjai: Jeruzsálemben és az északi körzetben: cukor 500 gram (20), rias 500 gr., 21. Szalmonhal két doboz (22), tojás 8 darab (23).

Chugovszky Nachat Ganiban lévő baromfikereskedő üzletét kihágás miatt bezárták. Az üzlet vevői adagjait február 20-tól március 20-ig Svij baromfikereskedőnél kapják, Ramat-Gán, Bialik utca.

Egyiptom örömmel fogadná Izrael gazdasági összeomlását

— írja egy kairói lap az iraki petróleumszállítás szünetelésével kapcsolatban

London (UP). — Nuri Szaid volt iraki miniszterelnök szombaton megbeszélést folytatott Michael Wrighttal, az angol külügyminisztérium közelkeleti ügyosztályának vezetőjével.

A megbeszélés tárgyáról nem szivárogtat ki semmi a minisztériumi tisztviselők szerint a találkozás magánjellegű volt.

Nuri Szaid pass, mint ismeretes, az elmúlt héten érkezett Londonba, állítólag magánjellegű látogatásra, amelynek során hírt szerint a textiliparral kapcsolatos magánkereskedelmi ügyeket beszél meg. Londonban azt hiszik azonban, hogy nemhivatalosan a haifai petróleumfinomító részére való nyerskőolaj szállítások kérdése is fel fog merülni Nuri Szaid látogatása alkalmából.

Angol részről erőfeszítések történnek annak érdekében, hogy megszeressék Nuri Szaid támogatását ahhoz a javaslatához, amely szerint újra meg kell nyitni a Kirkukból Haifára vezető petróleumvezetékét.

minthogy a haifai petróleumfinomító szünetelése miatt Anglia dollárértékért kénytelen máshol vásárolni petróleumot holott amúgyis szükségben van a dollároknak.

Kairó (UP). — Az Akbar el-Yom legutóbbi számában azt írja, hogy Egyip-

tom örömmel venné Izrael gazdasági összeomlását, mert

az jól megérdemelt büntetés volna a zsidó állam számára, amely „millió férfit, nőt és gyermeket kergetett száműzetésbe.”

A lap ezzel kapcsolatban megemlíti, Anglia legutóbbi panaszát, hogy a haifai petróleumhiány tartós folytatása végzetes lehet Izrael gazdasági életére. „Azok az emberek, akik arra bátorították a zsidókat, hogy ilyen rettenetes bünt kövessenek el, most

az igazságon alapuló megoldást kötelesek keresni és visszaszolgáltatni az elkobzott vagyonekat jogos tulajdonosainknak,

mielőtt azokról a veszteségekről beszélnek, amelyek a haifai petróleumhiány eredményeként érték őket” — írja az Akbar el-Yom.

— Szírja követtséget állt fel Libanban, Beirutból jelentik: A libanoni kormány hozzájárult, hogy Szírja követtséget állítson fel Beirutban, Habár a két ország közötti viszony gazdasági kérdésekben még mindig feszült, külföldi megfigyelők a szírjai követtség felállításában további lépést látnak a két szomszéd állam nagyobb egyetértése felé.

— Leégett egy garázs és vulkanizálóműhely Tel-Aviyban. A tel-aviyi Csenov utca és a Petach Tikva ut sarkán levő autójavitó és vulkanizálóműhelyben vasárnap délután tűz ütött ki, amely lángalobbantotta a műhely autógumiraktárát is. A tűz hatalmas füstje sok kilométer távolságra is látható volt. A tüzet, amely tetemes kárt okozott, a tűzoltóság nehéz munka után lokalizálta.

— Fegyvert és munkát találtak egy gámi arab lakásán. A Tibériási rendőrség házkutatást tartott Kfár-Toba községben Ibrahim el Rásszin 34 éves arabnál és a követhető fegyvereket találtak nála: hányon kézigranát, egy Spandau gépfegyvertöltényt, 40 cseh golyóval, egy Tomy-gunhoz való tölténytárat 4 cseh golyóval. Ezenkívül 74 régi palesztinai fontot 23 amerikai népszemüveget és 7 pár Nylon-harisnyát koboztak el az arabtól, akit letartóztattak.

— Óvárosi arab betegek a Jeruzsálemi zsidó kórházakban. Jeruzsálemi tudósítónk jelenti: Vasárnap délután három arab beteget hoztak át a Mandelbaum-kapun keresztül a zsidó városba. Az egyik beteg, egy nő, agytumorban szenved és a Hadasszában dr. Beller sebészspecialista fogja megoperálni. Az akció a fegyverszüneti vegyes bizottságban a transzjordánok kezdeményezték és a zsidó delegáció készségesen hozzájárult a kéréshez.

— Szírja gépeket kap Németországból. Damaszkuszi jelentés szerint a közeljövőben német kereskedelmi bizottság érkezik a szírjai fővárosba árucseréegyezmény tárgyalására. A németek petróleumot és növényi nyersanyagokat akarnak kapni Szíriától, helyébe hajlandók gépeket és műszereket szállítani.

— Egyiptomi katonai karaván vonul át Izrael területén. A kormány sajtóirodája közli: Izrael hozzájárult, hogy egyiptomi katonai karaván izraeli területen Gázáról Hebronba menjen át. A művelet időpontját február 22-re tűzték ki. Az egyiptomiak február 24-én térnek vissza Hebronból Gázára. A karavánban, amely 8 teherautóból és négy jeepből áll, egy lelkész, 4 katonatiszt és 42 katona vehet részt. A karaván célja, hogy Gázára szállítsa azoknak az egyiptomi katonáknak a holttestét, akik Hebron és Bét-Léchem környékén estek el.

— Kfar Szabán és Schunat Sirkin-en előfizetéseket az Uj Keletre, házhoz kézbesítéssel felvesz: Mermelstein Efraim, Beth Kantor, Rchov, Rotschild.

— Egy pardedész-chánai asszony megszállta az arab marhatolvajokat. A pardedész-chánai munkásszékben ismeretlen tettesek kísérletet tettek arra, hogy betörjenek J. Rode Istállóba. Abban a pillanatban azonban amikor áttűrészték az istálló lakatját és kinyitották az ajtót, megszökött a vészcsengő. A betörők el akarták vágni a csengődrótot is, de nem sikerült megtalálniuk. Közben Rode felesége, aki egyedül volt a házban, felébredt, felljarmázta a szomszédját és a lakásban levő revolverrel lövöldözni kezdett az istálló irányába. A megriadt tolvajok, anélkül, hogy hozzányúltak volna a főszezhoz, elmenekültek.

— A Muqrabi összes termelében megrendezendő pürim-bálon három büffé-helyiség kiadó. Komoly ajánlatokat a tel-aviyi Hitachudt Oléj Hungária (Lilienblum 33 sz.) irodájába kérünk.

— Bejtélyes vámvizsgálat a Szochnut egyik vezetőségi tagjánál. A Máariv értesülése szerint az elmúlt héten a Szochnut vezetőségének egyik tagja Haifáról hajón Franciaországba utazott. A vámvizsgálók másfél órán át tartó alapos kutatást végeztek csomagjában. Amikor ugyanez a személyiség nemrég külföldi utjáról repülőgépen Luddra érkezett, a vámvizsgálók ugyanilyen alapos kutatást rendeztek nála. A két eset kinos feltűnést keltett és számos találgatásra adott alkalmat.

APRÓHIRDETÉSEK

Gyermekfelvételek, otthonában is, igazolványképek, fotókópiák, reprodukciók, amatőrmunka. — Foto Or, Donnensberg, Tel-Aviy, Allenby 48.

Sternfeld Sándort (neje Schwarz Eszéb, Tiszaujhely), keresi Fried Mandel, Tel-Aviy, Hajarden u. 14. fdmst.

Ekszert, ezüstfárgyat, antikvitást magas áron veszek, esetleg bizományba elfogadok: Pollák Endre, aranyműves, Jaffa, Jaffa-Tel-Aviy u. 13.

Nóruha szabászatot (mérték után és konfekció) modellírozást, kosztüm- és kabát szabást tanuljon Zisovics Nándornál, Tel Aviv, Lessing 14.

Nyomatott az Uj Kelet nyomdájában, Tel Aviv, Schlesinger u. 8. Tel.: 20-05